

1. Benscore 6: Kroghaset ko med meget lav dragt og lang tå. Foto: Louise Povlsgaard.

2. Benscore 0: Normal benstilling og normal kloform. Foto: Louise Povlsgaard.

Markante resultater med ny strategi

Hyppigere besøg af klovbeskæreren og 20 køer ad gangen har givet bedre klovsundhed i bedriften hos Carsten Vandborg Nielsen

Af Louise Povlsgaard,
kvægdyrlæge Vestjyske
Dyrlæger, Dyrlæger & Ko

Fakta

Dyrlæger &
Ko består

af 27 kvægpraksis og knap 125 professionelle kvægdyrlæger fordelt over hele landet. Vi har vores daglige gang i godt 1.700 besætninger med sundhedsrådgivningsaftale og tilser således over 60 procent af den samlede malkekvægsbestand i Danmark. Læs mere på www.dyrlaegerogko.dk eller på www.facebook.com/dyrlaegerogko

Dyrlæger&Ko
SUND KO - SUND ØKONOMI

Der kan være en betydelig synergieffekt ved at samle flere af en besætnings rådgivere, når klovsundheden ønskes forbedret.

Det viser de resultater, der er opnået i besætningen hos Carsten Vandborg Nielsen ved Nørre Nebel, som ændrede sin strategi for klovsbeskæring.

I stedet for at beskære alle køer tre gange årligt og akutte køer ved behov, ændrede han strategi til at have besøg af klovsbeskæreren cirka hver 14. dag og så nøjes med 20 køer ad gangen.

Dermed er besætningen gået fra at have dårlig klovsundhed og dårlige benstillinger

Den gennemtænkte praktiske løsning. Køerne separeres fra robotterne ind i separationen, og herfra kan der åbnes ud på en drivgang med sand, der leder til en sandboks med sluse hen til klovbokspladsen. Efter klovbeskæring er der ligeledes en returgang i sand. Med dette setup kan klovbeskæreren om nødvendigt selv stå for beskæring af 20 køer, som er kapaciteten. Foto: Dyrlæger & Ko.

og lavt huld ved de ældre køer, til nu at have optimal benstilling og normal klovform på køerne samt nykælvere i optimalt huld.

Bag den nye strategi står et tværfagligt samarbejde mellem klovbeskærer, kvægbrugskonsulent og dyrlæge samt Carsten Vandborg Nielsen.

Forud for beslutningen om aktivt at forbedre klovsundheden havde besætningen mange udskridninger ved de ældre køer og mange klovlidelser. Der var op mod 40-50 procent med digital dermatitis og 22 procent med nydannelser (se Figur 1).

I juni 2017, da besætningen havde 150 årskøer, skiftede vi fremgangsmåde ved et velfærdsbesøg. Her halthedsvurderede både undertegnede (dyrlæge) og

Carsten Vandborg Nielsen alle 149 køer sammen. Vi forventede en høj forekomst af haltheder, men ikke at niveauet var så højt, som det viste sig at være.

Resultatet var, at 36 procent af køerne havde lav grad af halthed og dermed begyndende krumning af ryg og let ujævn gang. 31,5 procent var svært halte og dermed så tydelig halthed, at det let kan erkendes, hvilket ben koen halter på.

Den samlede halthedsforekomst var dermed 67,5 procent halte totalt i besætningen. Altså en overvældende høj halthedsforekomst der særligt var bekymrende på grund af den høje andel svært halte.

Udarbejdelse af handlingsplan

Halthedsvurderingen var med til at sætte skub i ønsket om at gøre mere på klovområdet end hidtil. Kvægbrugskonsulent og dyrlæge var med i overvejelserne om at få forbedret klovsundheden, men den store del af handlingsplanen blev et setup gennemtænkt af Carsten Vandborg Nielsen og klovbeskærer Kenneth Olesen, Bork klovbeskæring.

Handlingsplanen blev i 2017 til den nye klovbeskæringsstrategi. I stedet for at klovbeskære alle køer på samme tid tre gange årligt

og akutte køer ved behov, skulle det nu kun være 20 køer ad gangen cirka hver 14. dag.

I DMS Dyreregistrering blev klovbeskæringslisten sat til at medtage "køer, der var mere end 130 dage fra sidste beskæring", "køer mere end 60 dage efter kælvning uden beskæring" og "køer færre end 80 dage til forventet kælvning uden beskæring".

Dette giver en forebyggende klovbeskæring på et hensigtsmæssigt tidspunkt i forhold til koens laktationsstadiet. Carsten Vandborg Nielsen var samtidig blevet dygtig til at finde de halte køer og fik taget flere halte køer fra til klovbeskæreren.

En næsten 50 procents reduktion

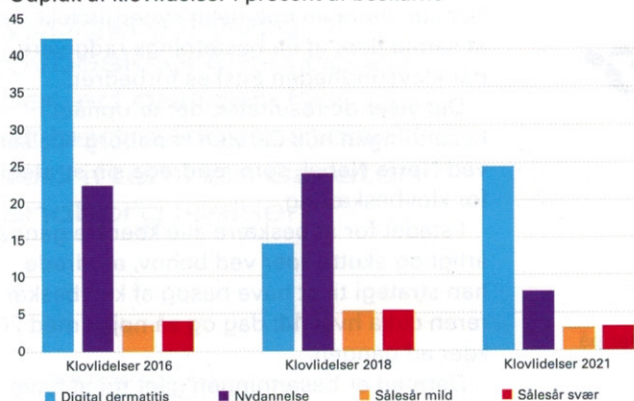
Ved slutningen af 2018 var forekomsten af digital dermatitis faldet til 14 procent (Figur 1).

I december samme år var det tid til at halthedsvurdere alle køerne igen. 133 køer blev vurderet, og af disse var 24 procent med lav grad af halthed og 11 procent svært halte. Den samlede halthedsforekomst var altså nu faldet til 35 procent. Det var næsten en 50 procents reduktion af halte køer i forhold til 1,5 år tidligere.

I løbet af 2019-2020

Figur 1

Udpluk af klovlidelser i procent af beskårne

begyndte vi at se en anden effekt af den rutinemæssige systematiserede klovbeskæring. Ved nykælverundersøgelser så vi nu betydeligt færre køer med dårlige benstilling og klovform. En markant sidegevinst af de bedre ben og klove var, at huldene ved de ældre i 2021 har været optimalt ved afgoldning (huld 3-3,5). Det stemmer overens med, at en halt ko typisk taber sig, hvis der ikke tages hånd om haltheden, og at en tynd ko er i øget risiko for at blive halt. I Figur 2 vises effekten, der er registreret på nykælvernes benscore.

Ved tilblivelsen af denne artikel er der foretaget endnu en halthedsvurdering af de lakterende køer. Besætningen udvidede fra oktober 2021 igen koantal fra 150 til 185 årskøer. Det er derfor 170 køer, der er halthedsvurderet (næsten alle lakterende).

Resultatet var 35 procent lav grad af halthed og blot 7

procent svært halte. Det giver en samlet halthedsforkomst på 42 procent. Det er ikke langt fra niveauet på 35 procent i december 2018, men med en endnu lavere forekomst af svære haltheder.

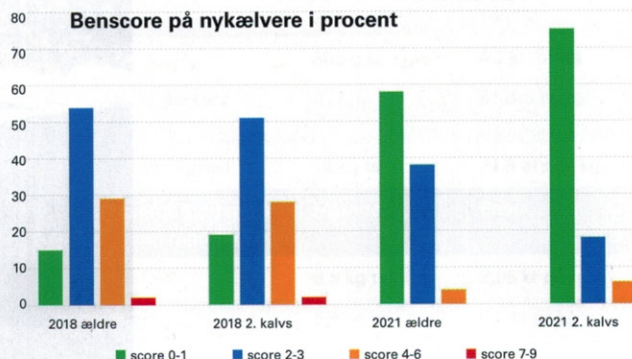
Grobund for en bedre holdbarhed

Handlingsplanen har givet en tydelig reduktion i digital dermatitis fra 42 procent i 2016 til 14 procent i 2018, men ingen reduktion i nydannelser i samme periode. I 2021 er niveauet af digital dermatitis oppe på 24,5 procent, men dog med de hyppigste tilfælde i efteråret efter indkøb af køer.

I 2021 er forekomsten af nydannelser meget lav med kun 7,8 procent, og det er et godt billede på, at køerne ikke får lov til at gå med kroniske problemer. Mest sigende, foruden den betydelige nedgang i digital dermatitis, er dog den flotte

Figur 2

Grøn – score 0-1: Optimal og næsten optimal benstilling og klovform. Blå – score 2-3: Mindre optimal benstilling (kohaset) og mindre optimal klovform (f.eks. let spredklov, lav dragt, lang tå). Orange – score 4-6: Dårlig benstilling og dårlig klovform (f.eks. slem nyddannelse, slem spredklov, meget lav dragt). Rød – score 7-9: Invaliderende benstilling og klovform (f.eks. klumpfødder og slemme betændelser).

fremgang på benstilling og klovform, der nu ses hos nykælverne. Det giver køer, der kan bruge ben og klove mere optimalt med en bedre

funktionel belastning på den enkelte klov. Alt i alt noget, der giver grobund for en bedre holdbarhed på besættningens køer. ■

Øg mælkeproduktionen med X-Bond Rumen

FALDER MÆLKEPRODUKTIONEN?

Måske er der toksiner på spil. Toksiner i foderet kan have en negativ effekt på din besættningens trivsel og dermed også på mælkeproduktionen.

X-Bond Rumen er en effektiv toksinbinder, der både binder og deaktiverer toksinerne i foderet. Samtidig understøtter det dyrets mave-tarm-funktion og immunsystem for fremtidig forebyggelse.

BINDER

DEAKTIVERER

UNDERSTØTTER

Læs mere på
vilomix.dk/x-bondrumen

Vilomix